

Informácia o výsledkoch kontroly zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov

Inšpektormi Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“) bola, v rámci proaktívnej informačnej kampane, v období od **15. augusta – 2. septembra 2016** vykonaná kontrolná akcia zameraná na dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v platnom znení (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“). Cieľom kontrolnej akcie bolo preverenie dodržiavania ustanovení § 6 - zákazu predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov a odopretie predaja týchto výrobkov osobe mladšej ako 18 rokov.

Kontrolná akcia bola realizovaná v spolupráci so Zväzom obchodu a cestovného ruchu SR, Slovenskou alianciou moderného obchodu a Slovenským združením pre značkové výrobky ako gestormi projektu spoločenskej zodpovednosti **NA VEKU ZÁLEŽÍ**, ktorého cieľom je zamedzenie predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie neobsahujúcich tabak osobám mladším ako 18 rokov.

Objektmi kontroly boli prevádzkové jednotky (ďalej len „PJ“) obchodných reťazcov a malé PJ (čerpace stanice, novinové stánky, malé predajne potravín, prevádzky verejného stravovania, kaviarne a hostince).

Osoby mladšie ako 18 rokov, ktoré sa kontrol zúčastnili, boli rozdelené do dvoch vekových kategórií, a to do **kategórie maloletých** (ide o osoby, ktoré prekročili 11 rokov veku a nedovršili 15 rokov veku) a **kategórie mladistvých** (osoby, ktoré prekročili 15 rokov veku a nedovršili 18 rokov veku).

Podľa výsledkov kontroly najviac porušení zákona bolo zistených pri predaji tabakových výrobkov mladistvým osobám vo veku od 16 do 17 rokov.

Výsledky kontroly

Kontrola bola vykonaná celkom v **282** PJ, z toho v **90** PJ obchodných reťazcov a v **192** malých PJ.

Z vykonaných **282** kontrolných nákupov (ďalej len „KN“), do ktorých boli osobami mladšími ako 18 rokov požadované tabakové výrobky (ďalej len „TV“), boli tieto odpredané v **83** prípadoch, čo predstavuje **29,43 %**. Z týchto prípadov boli TV osobe mladšej ako 18 rokov odpredané v **24** PJ obchodných reťazcov a v **59** malých PJ.

Z počtu **83** prípadov protizákonne odpredaných tabakových výrobkov:

- v **18** prípadoch (21,69 %), išlo o odpredaj tabakového výrobku maloletému vo vekovej kategórii 11 - 15 rokov,
- v **65** prípadoch (78,31 %) išlo o odpredaj tabakového výrobku mladistvému vo vekovej kategórii 16 - 17 rokov.

Na vykonaný KN nebol vydaný doklad o kúpe v **14** prípadoch, a to v malých PJ (**2** stánky PNS a tabaku, **1** malá predajňa potravín, **1** prevádzka verejného stravovania, **10** kaviarní a hostincov). V **3** prípadoch neobsahoval doklad o kúpe predpísané náležitosti.

V rámci kontrolnej akcie bol prešetrený **1 spotrebiteľský podnet** (Košícký kraj), týkajúci sa predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov. Podnet bol vyhodnotený ako opodstatnený, nakoľko predaj cigariet mladistvej osobe sa pri kontrolnom nákupe potvrdil.

Najhorší výsledok v porušeních zákona o ochrane nefajčiarov bol zistený v **Trnavskom kraji**, kedy v **48,28 %** bol umožnený odpredaj TV maloletým. Najmenej porušení zaznamenali v **Prešovskom kraji**, a to v **10,34 %** prípadoch.

V **1 PJ** (Banskobystrický kraj) **nebola verejnosť upozornená na zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov oznamom**, ktorý má byť umiestnený na viditeľnom mieste.

Opatrenia

Vo všetkých kontrolovaných prevádzkových jednotkách boli spísané inšpekčné záznamy. V prípade zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia a uložené záväzné pokyny na ich odstránenie.

Preukázaný predaj tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov bude predmetom správnych konaní, ktoré budú vedené príslušnými inšpektorátmi SOI proti zodpovedným podnikateľským subjektom. Správne konania budú začaté aj v prípade ďalších zistených porušení (napr. nevydanie dokladu o kúpe).

Zistené porušenia zákona o ochrane nefajčiarov predajom TV osobám mladším ako 18 rokov podľa jednotlivých predávajúcich:

- v PJ obchodného reťazca **Lidl** z **13** vykonaných kontrol boli v **3** prípadoch (čo je **23,08 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; vo všetkých 3 prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v PJ obchodného reťazca **Kaufland** z **10** vykonaných kontrol boli v **3** prípadoch (čo je **30,00 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; vo všetkých prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v PJ obchodného reťazca **Billa** z **13** vykonaných kontrol boli v **4** prípadoch (čo je **30,77 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; vo všetkých prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v PJ obchodného reťazca **Tesco** z **18** vykonaných kontrol boli v **4** prípadoch (čo je **22,22 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; z toho v **1** prípade išlo o odpredaj TV maloletému (11 – 15 rokov) a v **3** prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov). **Ide o jediný reťazec, ktorý odpredal TV aj maloletej osobe (figurant - chlapec vo veku 14 rokov);**
- v PJ obchodného reťazca **COOP** z **17** vykonaných kontrol boli v **5** prípadoch (čo je **29,41 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; vo všetkých prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v PJ obchodného reťazca **Hypernova** z **2** vykonaných kontrol **nebol zistený odpredaj** TV osobe mladšej ako 18 rokov;
- v PJ obchodného reťazca **CBA** z **8** vykonaných kontrol boli v **1** prípade (čo je **12,5 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v PJ obchodného reťazca **Moja Samoška** bola vykonaná **1** kontrola, pričom TV boli mladistvému (16 – 17 rokov) aj odpredané;
- v PJ obchodného reťazca **Delia Potraviny** z **2** vykonaných kontrol **nebol zistený odpredaj** TV osobám mladším ako 18 rokov;
- v PJ obchodného reťazca **Terno** z **3** vykonaných kontrol boli v **1** prípade (čo je **33,33 %**) TV odpredané mladistvému (16 – 17 rokov);
- v PJ obchodného reťazca **Globus** bola vykonaná 1 kontrola, pričom TV boli mladistvému (16 -17 rokov) aj odpredané;
- v PJ obchodného reťazca **Fresh** bola vykonaná **1** kontrola, pričom odpredaj TV osobe mladšej ako 18 rokov **nebol** zistený;
- v PJ obchodného reťazca **Milk-Agro** bola vykonaná **1** kontrola, pričom TV boli mladistvému (16 – 17 rokov) aj odpredané;

- v **stánkoch PNS** a stánkových predajniach **tabaku** z **84** vykonaných kontrol boli v **17** prípadoch (čo je **20,24 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; v **3** prípadoch boli TV odpredané maloletému (11 – 15 rokov) a **14** prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- na **čerpacích staniciach** z **24** vykonaných kontrol boli v **7** prípadoch (čo je **29,17 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; v **2** prípadoch boli TV odpredané maloletému (11 – 15 rokov) a **5** prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v **malých predajniach potravín** z **37** vykonaných kontrol boli v **12** prípadoch (čo je **32,43 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; v **2** prípadoch boli TV odpredané maloletému (11 – 15 rokov) a **10** prípadoch išlo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov);
- v **prevádzkach verejného stravovania** z **5** vykonaných kontrol boli v **2** prípadoch (čo je **40,00 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; v oboch prípadoch boli TV odpredané maloletému (11 – 15 rokov);
- v **kaviarňach a hostincoch** z **42** vykonaných kontrol boli v **21** prípadoch (čo je **50,00 %**) odpredané TV osobe mladšej ako 18 rokov; v **8** prípadoch boli TV odpredané maloletému (11 – 15 rokov) a **13** prípadoch sa jednalo o odpredaj TV mladistvému (16 – 17 rokov).

Opakujúce sa nedostatky

Za účelom preverenia dodržiavania záväzných pokynov, uložených inšpektormi SOI pri kontrolách uskutočnených v roku 2015 sa SOI zamerala na tie podnikateľské subjekty, ktoré odpredali TV osobám mladším ako 18 rokov (išlo o 6 podnikateľských subjektov). Opakovaný odpredaj TV boli zistený u **2** podnikateľských subjektov, pričom **opätovne** ide o PJ so sídlom v **Bratislavskom kraji**:

- **BILLA s.r.o., Bajkalská 19/A, Bratislava, IČO: 31 347 037**
  - o BILLA, Bajkalská 19/A, Bratislava - cigarety boli odpredané mladistvej osobe.

U daného subjektu sa jedná o opakujúci nedostatok, nakoľko k odpredaju cigariet osobe mladšej ako 18 rokov došlo aj pri kontrole v auguste 2015, pričom išlo o PJ BILLA, Kazanská 6, Bratislava,

- **MEDIAPRESS Bratislava spol. s r. o., Stará Vajnorská 9, 831 04 Bratislava, IČO: 31 384 421**
  - o Trafika – „TABAK – PRESS“, OC Polus, Vajnorská 100, Bratislava - cigarety boli odpredané mladistvej osobe.

U daného subjektu MEDIAPRESS Bratislava, spol. s r. o. ide o opakujúci sa nedostatok z roku 2015 a 2014, pričom v roku 2015 došlo k odpredaju cigariet osobe mladšej ako 18 rokov v 3 PJ (Novinový stánok, Ml. Nivy 31 – zástavka MHD, Bratislava; Trafika, AS Ml. Nivy 31, Bratislava; Novinový stánok, Záhradnícka - Miletičová, Bratislava) a v roku 2014 došlo k odpredaju cigariet v PJ daného subjektu Tabak, Rajecká 6, Bratislava.

ZÁVER:

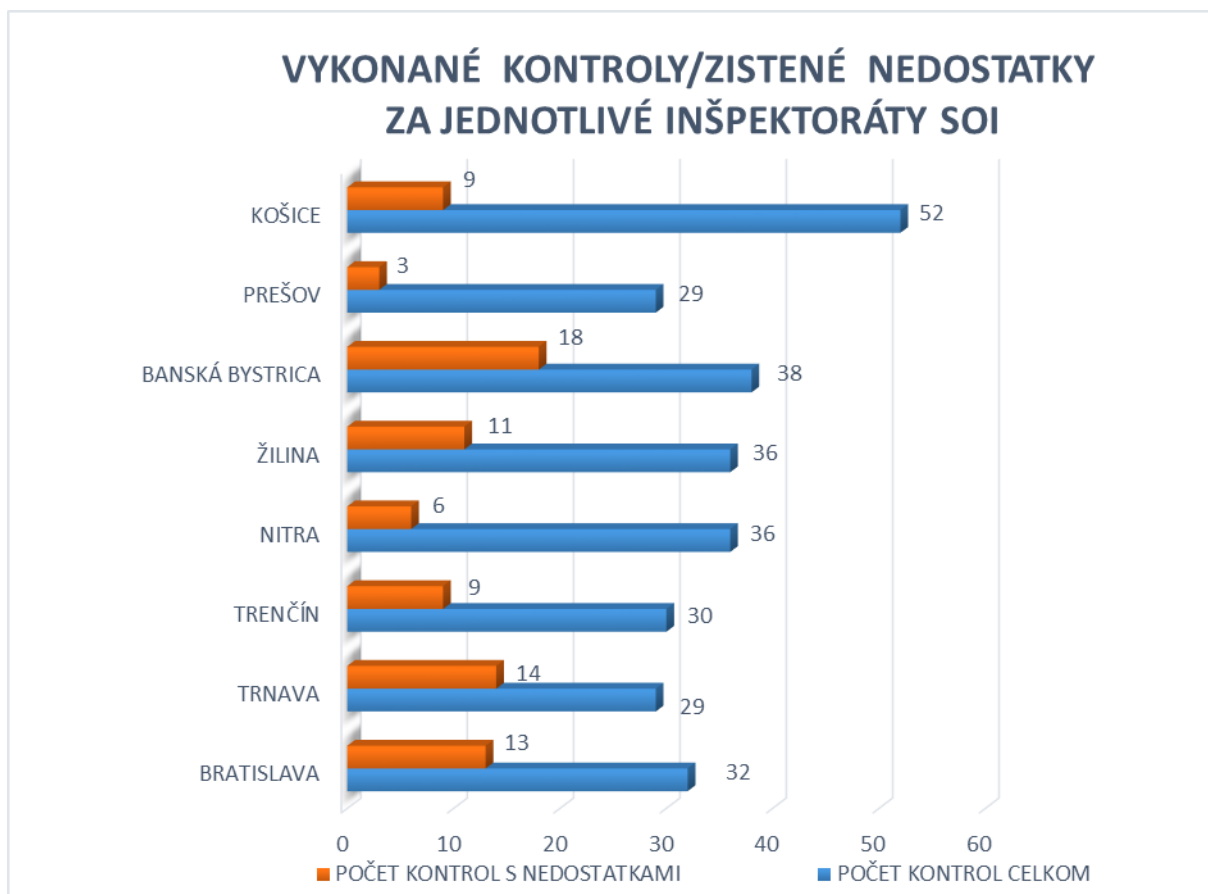
Kontrole dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov venuje SOI zvýšenú pozornosť už od roku 2008.

Percento prípadov predaja tabakových výrobkov osobe mladšej ako 18 rokov je v tomto roku **29 %**. Obdobný výsledok sme kontrolnou akciou dosiahli aj v roku 2014. Oproti roku 2015 ide o 6 % - ný pokles zistených porušení.

I napriek tomu, kontrola v tejto oblasti bude i naďalej prioritou SOI, pričom v budúcnosti sa zameria najmä na malé prevádzkové jednotky, kde sa maloleté a mladistvé osoby dostanú k tabakovým výrobkom viac menej bez problémov.

Prehľad vykonaných kontrol podľa jednotlivých inšpektorátov SOI

Inšpektoráty SOI	Počet kontrol maloletí 11 - 15 a 16 - 17			Počet prípadov predaja TV maloletí 11 -15 a 16 - 17			% zistených porušení
	Spolu	počet kontrol maloletí 11 -15	počet kontrol mladiství 16 -17	Spolu	počet prípadov predaja TV maloletému 11 -15	počet prípadov predaja TV mladistvému 16 -17	
BRATISLAVA	32	20	12	13	5	8	40,63
TRNAVA	29	14	15	14	1	13	48,28
TRENČÍN	30	16	14	9	3	6	30,00
NITRA	36	19	17	6	1	5	16,67
ŽILINA	36	18	18	11	6	5	30,56
BANSKÁ BYSTRICA	38	18	20	18	2	16	47,37
PREŠOV	29	14	15	3	0	3	10,34
KOŠICE	52	22	30	9	0	9	17,31
SPOLU	282	141	141	83	18	65	29,43

Prehľad zistených nedostatkov podľa podnikateľských subjektov

Prevádzkové jednotky	Počet kontrol maloletí 11 - 15 a 16 - 17			Počet prípadov predaja TV maloletí 11 -15 a 16 - 17					
	Spolu	počet kontrol maloletí (11 -15)	počet kontrol mladiství (16 -17)	Spolu	v %	počet prípadov predaja TV maloletému (11 -15)	v %	počet prípadov predaja TV mladistvému (16 -17)	v %
OBCH. REŤAZCE									
LIDL	13	7	6	3	23,08	0	0,00	3	100,00
Kaufland	10	3	7	3	30,00	0	0,00	3	100,00
Billa	13	4	9	4	30,77	0	0,00	4	100,00
Tesco	18	8	10	4	22,22	1	25,00	3	75,00
Coop	17	10	7	5	29,41	0	0,00	5	100,00
Hypernova	2	1	1	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CBA	8	5	3	1	12,50	0	0,00	1	100,00
Moja Samoška	1	0	1	1	100,00	0	0,00	1	100,00
Delia Potraviny	2	1	1	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Terno	3	2	1	1	33,33	0	0,00	1	100,00
Globus	1	0	1	1	100,00	0	0,00	1	0,00
Fresh	1	1	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Milk - Agro	1	0	1	1	100,00	0	0,00	1	100,00
Reťazce spolu	90	42	48	24	26,67	1	4,17	23	95,83
MALÉ PJ									
stánky (PNS, Tabak)	84	48	36	17	20,24	3	17,65	14	82,35
čerpacie stanice	24	12	12	7	29,17	2	28,57	5	71,43
malé predajne potravín	37	18	19	12	32,43	2	16,67	10	83,33
prevádzky verejného stravovania	5	2	3	2	40,00	2	100,00	0	0,00
kaviarne a hostince	42	19	23	21	50,00	8	38,10	13	61,90
Malé PJ spolu	192	99	93	59	30,73	17	28,81	42	71,19
Reťazce + malé PJ spolu	282	141	141	83	29,43	18	21,69	65	78,31

Percentuálne vyjadrenie odpredaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov za jednotlivé roky

